

عنوان مقاله:

بررسی اختلالات شخصیتی در کتاب‌های کنسرو غول و خواهران تاریک و نگاهی به رویکرد کتاب‌درمانی

محل انتشار:

پژوهشنامه کتابداری و اطلاع رسانی، دوره 8، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

هدی ژیان جهانی - دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)

حمیدرضا آقامحمدیان شعریاف - دانشگاه فردوسی مشهد

مه دخت پورخالقی چترودی - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

مقدمه: بررسی اختلالات شخصیت در علم روان‌شناسی با مشاهده و بررسی رفتارهای فرد دارای اختلال و مصاحبه‌های بالینی انجام می‌پذیرد و به پژوهش بر انواع اختلالات شخصیتی در متن و شخصیت‌های داستانی خصوصاً آثار کودک و نوجوان، توجه چندانی نشده است. در این جستار سه اختلال شخصیتی (دوری‌گزینی، افسردگی و اسکیزوتایپی) در سه شخصیت (توکا، مادر توکا و نیما) در دو کتاب نوجوان (کنسرو غول و خواهران تاریک) از مهدی رجبی، نویسنده آثار کودک و نوجوان، با نگاهی به کتاب‌درمانی، بررسی شده است. روش‌شناسی: مؤلفه‌های اختلالات شخصیت در این پژوهش به روش کتابخانه‌ای گردآوری شده و روش پژوهش، کیفی است که با شیوه تحلیل محتوا انجام شده است. ابزار در این پژوهش ملاک‌های تشخیصی در سه اختلال شخصیتی است. این ملاک‌ها در اختلال شخصیت دوری‌گزین شامل: «حقارت روانی، حقارت بدنی، مقایسه خود با دیگران، انزوا، دست‌پاچگی و عدم ریسک در زندگی است»؛ در اختلال شخصیت افسرده نیز نشانه‌های تشخیصی: «سبک زندگی تکراری، چاقی و پرخوری عصبی، داغدیدگی، عیب‌جویی، خرافاتی بودن» است و نشانه‌ها در اختلال شخصیت اسکیزوتایپی: «توهم، تفکر جادویی و سحرآمیز، رفتارهای غیرعادی و عجیب، سفر در زمان و مکان، اندیشه‌پردازی پارانویا، حالت عاطفی نابجا یا محدود، تنهایی و فقدان دوست» می‌باشد که در شخصیت‌های داستانی (توکا، مادر توکا و نیما) بررسی شده است. یافته‌ها: نتایج به‌دست آمده به ترتیب فراوانی، در متن کتاب خواهران تاریک، هشتاد و شش نمونه، بر اساس مؤلفه‌های اختلال شخصیت اسکیزوتایپی در شخصیت نیما مشاهده شد. در متن کتاب کنسرو غول نیز بیست و چهار نمونه بر اساس مؤلفه‌های اختلال شخصیت افسرده در شخصیت مادر توکا و بیست و دو نمونه بر اساس مؤلفه‌های اختلال شخصیت دوری‌گزین در شخصیت توکا مشاهده شد. نتیجه‌گیری: در بررسی نمونه‌ها بر اساس ملاک‌های شخصیتی در سه اختلال شخصیت، به ترتیب فراوانی، ابتدا اختلال شخصیت اسکیزوتایپی، پس از آن اختلال شخصیت افسرده و در نهایت اختلال شخصیت دوری‌گزین در دو کتاب کنسرو غول و خواهران تاریک قرار گرفت. در بررسی شخصیت‌ها نیز بر اساس میزان فراوانی بیشترین آمار به نیما و پس از آن به مادر توکا و سپس به توکا اختصاص دارد و در مجموع اختلال شخصیت در کتاب خواهران تاریک بیشتر از کتاب کنسرو غول مشاهده شد. در شخصیت‌های این دو اثر مشکلات روان‌شناختی بارزی وجود دارد که می‌تواند به کتابدار، معلم و روان‌شناس به‌عنوان درمانگر در رویکرد کتاب‌درمانی کودکان و نوجوان کمک بسزایی کند، زیرا مخاطبان کودک و نوجوان با همانندسازی خود با شخصیت‌های داستان می‌توانند روش‌هایی کاربردی برای حل مشکلات خویش بیابند.

کلمات کلیدی:

اختلال شخصیت، دوری‌گزینی، افسردگی، اسکیزوتایپی، کتاب‌درمانی، مهدی رجبی، کنسرو غول، خواهران تاریک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1168295>

